

Podnět na zařazení území “Malé bažantnice” v Měšicích u Prahy do kategorie lesů zvláštního určení

Spolek “Zdravý rozum” podává podnět odboru životního prostředí městského úřadu Brandýsa nad Labem na zařazení území “Malé bažantnice” v Měšicích u Prahy do kategorie lesů zvláštního určení.

Popis lokality

Území lesoparku “Malá bažantnice” se nachází v ORP Brandýs, severovýchodně od Prahy a jihovýchodně od Brandýsa. Jedná se o lesní celek v intravilánu obce, parkového a rekreačního charakteru, kdysi součástí hospodářského, kulturního a společenského celku, u zámku v Měšicích.

Nachází se v katastrálním území Měšice na parcelách č. 104/2, 111/1, 111/24, 111/33, 111/35.

Historická data a účel

Založena a vysázena (spolu s Velkou bažantnicí) rodem Nosticů v 17. století na místě tří velkých rybníků. Spolu s Velkou bažantnicí tvořila přírodní rámeček pro renesanční tvrz (později rokokový zámek) v jinak bezlesnaté polabské krajině. Je součástí rozsáhlé barokní krajinné kompozice. Rokokový zámek spolu s okolními historickými stavbami je chráněn jako kulturní památka.

Sloužila ke 2 účelům - myslivost a místo pro vycházky a oddech. Malá bažantnice byla účelně propojena s Velkou bažantnicí a zámeckým parkem sítí pěšin a alejí. Charakterem to byl lesopark o čemž svědčí i břečťanový podrost vysazený za účelem tlumení náletového podrostu.

[1][2][3]

Historie chránění

V roce 1951 byla „Malá bažantnice“ (spolu s lesním celkem „Na Křížku“) vyhlášena Státní přírodní rezervací. Důvodem byla ochrana starých listnatých porostů s jednotlivými chráněnými duby a ochrana hnízdiště ptactva a jiných drobných živočichů v jinak bezlesnaté krajině. [2][11]

Výnosem ministerstva školství ze dne 5. června 1965 byla vyhlášena přírodní rezervací ještě jednou. [4]

Datum a důvod zrušení chránění nejsou navrhovatelům známy.

Aktuální situace

V současné době většina plochy území (parcely 104/2, 111/1, 111/23) je vedena jako pozemek určený k plnění funkcí lesa. Jedná se o soukromé pozemky. Les je kategorizován jako hospodářský.

Vzhledem k zařazení lesa jako hospodářského dochází v lese ke kácení. Za posledních 10 let bylo vykáceno 600m³ [5]. Mezi pokácenými stromy v roce 2011 byly i několik stromů starší 250 let. Během listopadu 2015 došlo k vykácení holiny cca 25x35m přímo v lokální biocentrum ÚSES.

Myslíme si, že se dá předpokládat, že kácení bude pokračovat vzhledem k tomu, že se jedná o hospodářský les. V současné době jsou ve zpracování lesní hospodářské osnovy na roky 2017-2026.

Pokud by došlo k vykácení stejného objemu (600m³) v následujících 10 letech, což je za stávajícího rozložení hmoty zhruba polovina lesa, hrozí výrazné porušení celého krajinného rázu.

Zdůvodnění podnětu

Podle § 8 zákona č. 289/1992 Sb., lesního zákona, lze do lesů zvláštního určení zařadit lesy, u kterých veřejný zájem na zlepšení a ochraně životního prostředí nebo jiný oprávněný zájem na plnění mimoprodukčních funkcí lesa je nadřazen funkcím produkčním.

Mimojiné jde o lesy:

- příměstské a další lesy se zvýšenou rekreační funkcí (§ 8 odst. 2 písm. c)
- se zvýšenou funkcí půdoochrannou, vodochrannou, klimatickou nebo krajinnotvornou (§ 8 odst. 2 písm. e)
- potřebné pro zachování biologické různorodosti (§ 8 odst. 2 písm. f)

Území jak historicky tak i dnes plní všechny tři výše zmíněné funkce a je ve veřejném zájmu, aby zlepšení a ochranu životního prostředí byla upřednostňována před funkcí produkční.

Příměstský les s rekreační funkcí (§ 8 odst. 2 písm. c)

Dle bodu 6.07 Rekrece v kapitole 6 Koncepce uspořádání krajiny v územním plánu obce Měšice je Malá bažantnice označena jako plocha pro každodenní rekreaci obyvatel. [8]

Les se nachází v samém centru obce. Naplňuje funkce **rekreační** - vycházky obyvatel obce i výlety dětí ze tříd místních školek během výuky. Dále naplňuje funkce **bioklimatickou** (zmírňování teplotních extrémů, zvyšování vzdušné vlhkosti) a **hygienická** (zadržování prachu, hluku z blízké průmyslové zóny a regenerace a ionizace vzduchu).

Les se zvýšenou funkcí vodoochranou, klimatickou a krajinetvornou (§ 8 odst. 2 písm. e)

Dle biologického hodnocení ze dne 9.srpna 2016 dnes les plní příznivé mimoprodukční funkce, zejména klimatické, vodohospodářské, půdoochranné. Při adekvátních způsobech hospodaření má les značný potenciál pro udržení těchto funkcí.

Les potřebný pro zachování biologické různorodosti (§ 8 odst. 2 písm. f)

Dle biologického hodnocení se zde nachází 9 ohrožených a 2 silně ohrožené druhy (např. Strakapoud prostřední, Roháč obecný, Zlatohlávek skvostný, čmeláci r. Bombus vč. zjištěných hnízd), které jsou lesnickým hospodařením přímo negativně ovlivňovány. Z dosud pozorovaných motýlů je nejzajímavější výskyt drvopleně topolového (*Cossus cossus*), který všude mizí, v důsledku likvidace starých stromů ve fázi rozpadu.

Dále z biologického hodnocení vyplývá že druhová diverzita jak obecně, tak zvláště chráněných druhů odpovídá stanovištním podmínkám a způsobu využívání. Při adekvátních způsobech hospodaření má les značný potenciál pro udržení a rozvoj biologické diverzity, spolu s udržением příznivých mimoprodukčních funkcí, zejména klimatické, vodohospodářské, půdoochranné a hygienické (t.j. zdravotní a rekreační) [6]

Dle výpisu z chráněných druhů z databáze AOPK se zde také vyskytuje kriticky ohrožený sokol stěhovavý a silně ohrožený slepýš křehký. V bezprostřední blízkosti (pole sousedící s bažantnicí) byly dále zaznamenány výskyty 3 silně ohrožených druhů (čáp černý - několik výskytů, ledňáček říční - několik výskytů, vodouš kropenatý), 4 ohrožené druhy (potápka malá, rorýs obecný, moták pochop, vlaštovka obecná) a 1 téměř ohrožený (čejka chocholátá). [7]

Dle kapitoly 8 Limity využití území (ochraná pásma, chráněná území) se na značné části Malé bažantnice nachází funkční lokální biocentrum o rozloze 3,22 ha s navrhovaným opatřením na podporu cenných listnáčů (v místech kde došlo k vykácení holiny) [8]

Dle bodu 6.07 Rekreace v kapitole 6 Koncepce uspořádání krajiny v územním plánu obce Měšice je Malá bažantnice označena jako plocha pro každodenní rekreaci obyvatel. [9]

Podobná chráněná území

Stojí za zmínku že v nedalekých Satalicích byla místní bažantnice vyhlášena za přírodní památku také roku 1951 a dodnes jí je.

Zdroje

- [1] Měšický zpravodaj červen 2009, str. 9
http://mesice.org/VismoOnline_ActionScripts/File.ashx?id_org=9344&id_dokumenty=4432

- [2] Měšický zpravodaj červen 2010, str. 12
http://mesice.org/VismoOnline_ActionScripts/File.ashx?id_org=9344&id_dokumenty=4438

- [3] Měšický zpravodaj červen 2013, str. 23
http://mesice.org/VismoOnline_ActionScripts/File.ashx?id_org=9344&id_dokumenty=4456

- [4] Měšický zpravodaj červen 2011, str. 15
http://mesice.org/VismoOnline_ActionScripts/File.ashx?id_org=9344&id_dokumenty=4444

- [5] Zápis z inspekčního šetření ČIŽP - listopad 2015

- [6] Biologické hodnocení - 2016

- [7] Výpis z chráněných druhů AOPK

- [8] Územní plán obce Měšice - textová část - Odůvodnění
http://mesice.org/VismoOnline_ActionScripts/File.ashx?id_org=9344&id_dokumenty=3431

- [9] Územní plán obce Měšice - textová část
http://mesice.org/VismoOnline_ActionScripts/File.ashx?id_org=9344&id_dokumenty=3993

- [10] Územní plán obce Měšice - Výkres základního členění území
http://mesice.org/VismoOnline_ActionScripts/File.ashx?id_org=9344&id_dokumenty=3425

- [11] Zřizovací listina - Státní přírodní rezervace Malá bažantnice, březen 1951

- [12] Mapy

- [13] Fotodokumentace